

RIKSDAGENS SVAR 72/2002 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om verkställighet av böter och vissa lagar som har samband med den

Ärende

Regeringen har till 2001 års riksdag överlämnat sin proposition med förslag till lag om verkställighet av böter och vissa lagar som har samband med den (RP 218/2001 rd).

Beredning i utskott

Lagutskottet har i ärendet lämnat sitt betänkande (LaUB 9/2002 rd).

Beslut

Nu församlade riksdag har antagit följande lagar:

Lag

om verkställighet av böter

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Lagens tillämpningsområde

I den ordning som föreskrivs i denna lag verkställs följande påföljder:

1) böter som bestämts som dagsböter enligt 2 a kap. 3 § 1 mom. strafflagen (39/1889) samt vite, samfundsbot, ordningsbot och disciplinbot (*böter*),

2) avgift som avses i 44 § 2 mom. och 45 b § militära disciplinlagen (331/1983),

3) förverkandepåföljd som avser egendom eller ett penningbelopp,

4) staten tilldömd ersättning som grundar sig på ett brott,

5) staten tilldömd ersättning i andra ärenden och mål än brottmål, om allmänna åklagaren uppträtt i dem på tjänstens vägnar,

6) staten tilldömd ersättning som grundar sig på en sådan ersättning för kostnader i samband med en rättegång som betalats av statens medel,

7) en på statens regressrätt enligt brottsskadelagen (935/1973) grundad fordran på den som ansvarar för en skada.

2 §

Påföljders verkställbarhet

Verkställigheten av böter och av förverkandepåföljder som avser egendom skall inledas när det avgörande där påföljden har bestämts har vunnit laga kraft eller när avgörandet kan verkställas som en lagakraftvunnen dom eller när

ärendet har avgjorts slutligt genom strafforder eller ordningsbotsföreläggande.

En avgift enligt militära disciplinlagen är verkställbar omedelbart efter förvandlingen till en avgift.

Ett icke lagakraftvunnet avgörande om en förverkandepåföljd som avser ett penningbelopp eller som gäller en ersättning enligt 1 § 4—6 punkten kan verkställas så som i utskökningslagen (37/1895) bestäms om verkställighet av en dom som inte har vunnit laga kraft och som gäller betalningsskyldighet.

Angående verkställbarhet när det gäller regressfordringar som staten har enligt brottsskadelagen bestäms särskilt.

3 §

Ombesörjande av verkställigheten och förande av statens talan

Rättsregistercentralen skall sörja för verkställigheten enligt denna lag och även i övrigt föra statens talan i ärenden som har samband med de påföljder som verkställs av centralen.

En statlig myndighet som har till uppgift att bevaka statens intresse i ett mål kan dock, i den ordning som föreskrivs i denna lag, sörja för indrivningen av sådana skadestånd som grundar sig på brott och sådana ersättningar för rättegångskostnader som tilldömts staten eller den nämnda myndigheten (*självindrivning*). Beträffande myndigheten gäller då, med undantag för efterlysning, det som i 2 kap. bestäms om Rättsregistercentralen.

4 §

Meddelanden om verkställighet

Den myndighet som bestämmer påföljder som verkställs i den ordning som föreskrivs i denna lag skall lämna Rättsregistercentralen meddelande om sina avgöranden och Statskontoret skall lämna Rättsregistercentralen meddelande om sådana ersättningar som kontoret betalat med stöd av brottsskadelagen, enligt vad som närmare bestäms genom förordning av statsrådet.

2 kap.

Verkställighet av en fordran

5 §

Tillfälle att erlægga betalning

Den myndighet som i första instans bestämmer böter och andra påföljder i pengar (*fordran*) som skall verkställas i den ordning som föreskrivs i denna lag, den myndighet som sörjer för självindrivning och Rättsregistercentralen i fråga om en på statens regressrätt enligt brottsskadelagen grundad fordran, skall ge den betalningsskyldige tillfälle att betala beloppet omedelbart.

Vid strafforderförfarande skall den tjänsteman som framställer straffyrkandet ge den betalningsskyldige tillfälle att erlægga betalning.

6 §

Rätt att betala en fordran

Den betalningsskyldige har rätt att betala sina böter redan innan avgörandet om påföljden är verkställbart. Vid strafforderförfarande har den åtalade rätt att betala det belopp som dömts förverkat när straffyrkandet har delgivits honom eller henne.

Betalning utgör inget hinder för den betalningsskyldige att söka ändring i det avgörande genom vilket påföljden i fråga har bestämts eller att få saken prövad av domstol.

Trots att betalning erlagts anses verkställigheten till den del den motsvarar det betalda beloppet avslutad först när avgörandet har vunnit laga kraft eller ärendet slutligt har avgjorts genom strafforder eller ordningsbotsföreläggande.

7 §

Rättsregistercentralens betalningsuppmaning

Rättsregistercentralen skall kontrollera huruvida en fordran som centralen skall verkställa har betalats på förhand. Om fordran är helt eller delvis obetald skall Rättsregistercentralen i en

uppmaning som sänds under den adress som är känd, uppmana den betalningsskyldige att betala det obetalda beloppet inom den korta frist som anges i uppmaningen.

Betalningsuppmaning behöver inte sändas, om det kan anses uppenbart onödigt med anledning av tidigare verkställighet eller av någon annan orsak eller om verkställighet genom utsökning kan äventyras.

8 §

Ansökan om utsökning

Rättsregistercentralen skall söka utsökning, om betalningsuppmaning inte sänds eller om en betalningsuppmaning som sänts inte har lett till att fordran betalas.

9 §

Tillämpning av utsökningslagen

Vid sådan verkställighet av en fordran som sker genom utsökning skall utsökningslagens bestämmelser om verkställighet av en betalningsskyldighet iakttas i tillämpliga delar, om inte något annat bestäms i denna lag.

10 §

Utmätningssmannens betalningsuppmaning och upplysningsplikt

När ett i denna lag avsett fordringsärende inkommit till utmätningssmannen skall denne uppmana den betalningsskyldige att fullgöra sin betalningsskyldighet inom en kort frist. Betalningsuppmaning behöver inte ges, om det kan anses uppenbart onödigt med anledning av tidigare verkställighet eller av någon annan orsak eller om verkställigheten kan äventyras.

När en betalningsuppmaning ges skall den betalningsskyldige upplysas om att fordran kan drivas in genom utsökning om den inte betalas frivilligt samt om att den betalningsskyldige kommer att stämmas in till en rättegång för bestämmande av ett förvandlingsstraff om inte böter som kan förvandlas till fängelse kan drivas in

ens genom utsökning. Den betalningsskyldige skall också upplysas om möjligheten att på begäran få betalningstid.

11 §

Uppgifter som skall lämnas den betalningsskyldige

När en betalningsskyldig ges tillfälle enligt 5 § att erlægga betalning samt enligt 7 och 10 § ges betalningsuppmaning skall den betalningsskyldige med giroblankett eller på något annat motsvarande sätt lämna de uppgifter som behövs för betalning av fordran och för styrande av betalningen på ett riktigt sätt, så som närmare bestäms genom förordning av statsrådet.

12 §

Betalning av en fordran

När en fordran betalas skall den betalningsskyldige ange de uppgifter denne erhållit för betalning av fordran och styrande av betalningen på ett riktigt sätt. Fordran kan betalas till en bank, till utmätningssmannen och i fråga om böter som kan förvandlas till fängelse även till någon annan stämningsberättigad tjänsteman enligt 25 § 1 mom. när tjänstemannen påträffar den betalningsskyldige. Även en delprestation av fordran skall tas emot.

En stämningsberättigad tjänsteman skall ge betalaren ett sådant kvitto över en kontantprestation som anges i förordningen om statens indrivningskvitton (468/1978).

Närmare bestämmelser om deponering och redovisning av betalningar utfärdas genom förordning av statsrådet.

13 §

Fördelning av betalningar

När de medel som en betalningsskyldig erlagt inte räcker till för betalning av samtliga fordringar som samtidigt i den ordning som föreskrivs i denna lag drivas in hos honom eller henne genom utsökning, skall de medel som influtit

i första hand användas till betalning av sådana böter som kan förvandlas till fängelse. Finns det flera förvandlingsbara böter eller andra fordringar skall en betalning vid fördelningen dessutom styras så att den först gäller en sådan fordran som bestämts tidigare.

14 §

Beviljande av betalningstid

När en betalningsskyldig på grund av sjukdom, arbetslöshet, fullgörande av värnplikt eller någon annan motsvarande orsak inte utan oskäligt besvär genast förmår betala en fordran som avses i denna lag, kan han eller hon beviljas betalningstid om högst ett år för hela beloppet eller en del av det. Av synnerligen vägande skäl kan betalningstid beviljas även för en längre tid.

Betalningstid får inte beviljas om det finns skäl att anta att den betalningsskyldige trots att betalningstid beviljas inte kommer att fullgöra sin betalningsskyldighet till fullt belopp.

När betalningstid beviljas kan man ställa villkor som gäller betalningsskyldigheten.

15 §

Förfarandet vid beviljande av betalningstid

Utmätningssmannen beviljar på begäran betalningstid i ärenden som är föremål för utsökning och Rättsregistercentralen i andra ärenden. Den betalningsskyldige skall när han eller hon begär betalningstid lämna de uppgifter och utredningar som behövs för att ärendet skall kunna avgöras. Utmätningssmannen skall på begäran lämna Rättsregistercentralen de uppgifter som den behöver för att fatta sitt beslut.

16 §

Betalningsplan

I fråga om en betalningstid som överskrider ett år skall i beslutet om betalningstid som villkor ställas att betalningen sker enligt en betalningsplan.

Om den betalningsskyldige redan annars har en betalningsplan för utsökningsärenden kan en betalningsplan enligt denna lag tas in i den planen.

17 §

Ändring och återkallande av ett beslut om betalningstid

Den myndighet som beslutat om betalningstid kan ändra eller återkalla beslutet, om den betalningsskyldige underlåter att uppfylla ett villkor som ingår i beslutet om beviljande av betalningstid, om det blivit uppenbart att den betalningsskyldige inte kommer att uppfylla villkoret eller inte förmår fullgöra sin betalningsskyldighet, eller om det finns någon annan särskild orsak till att ändra eller återkalla beslutet.

Vid behandlingen av ett ärende som gäller ändring eller återkallande av ett beslut om betalningstid iakttas i tillämpliga delar det förfarande som föreskrivs i 15 §. Beslutet kan återkallas utan att den betalningsskyldige hörs om han eller hon har upplysts om denna möjlighet i beslutet.

18 §

Besvärsförbud samt upptagande av ett ärende som gäller betalningstid till ny behandling

Ändring får inte sökas i ett beslut om betalningstid.

En betalningsskyldig kan utan hinder av ett tidigare beslut på nytt begära betalningstid. Vid behandlingen av ett sådant ärende iakttas förfarandet enligt 15 §.

19 §

Efterlysning

Rättsregistercentralen skall efterlysa en betalningsskyldig, om böter som kan förvandlas till fängelse inte kan drivas in genom utsökning ur hans eller hennes egendom och om den betalningsskyldiges vistelseort är okänd eller om han

eller hon kan antas dra sig undan indrivningsåtgärderna.

Efterlysningen omfattar en uppmaning som riktar sig till polismännen och som har införts i polisens datasystem. Enligt uppmaningen skall en polisman när den betalningsskyldige påträffas driva in en fordran som avses i 1 mom. eller stämma in den betalningsskyldige till en rättegång för bestämmande av förvandlingsstraff. Efterlysningen skall innehålla de uppgifter som behövs för betalning av fordran och redovisning av prestationen samt de uppgifter som nämns i 2 § 5 punkten förordningen om polisens personregister (1116/1995).

Efterlysning kan utfärdas utan att utmätningsmannen utfärdat intyg över hinder, om den betalningsskyldige enligt de uppgifter som Rättsregistercentralen förfogar över saknar en stadigvarande bostadsadress, är bosatt utomlands eller om möjligheterna för utmätningsmannen att påträffa den betalningsskyldige kan anses dåliga av andra motsvarande orsaker.

20 §

Återkallande och rättelse av efterlysning

En efterlysning skall återkallas om verkställigheten har avslutats, om den betalningsskyldige har stämts in till en rättegång för bestämmande av förvandlingsstraff eller om det finns ett lagbestämt hinder för stämning eller bestämmande av förvandlingsstraff. Om de uppgifter som ingår i efterlysningen ändras skall efterlysningen rättas.

För återkallande av en efterlysning skall den som mottar en betalning utan dröjsmål meddela Rättsregistercentralen om betalningen.

21 §

Avstående från verkställighet

När det gäller fordringar som skall verkställas i den ordning som föreskrivs i denna lag får Rättsregistercentralen avstå från verkställigheten av en ringa fordran, en ringa obetald del av en fordran eller en sådan fordran eller del av for-

dran som länge varit föremål för en resultatlös indrivning, så som närmare bestäms genom förordning av statsrådet.

22 §

Återbetalning av ett penningbelopp

Om det belopp som erlagts för betalning av en fordran helt eller delvis skall betalas tillbaka till den betalningsskyldige med anledning av ett lagkraftvunnet avgörande av en högre domstol eller av någon annan orsak, skall den myndighet som mottagit beloppet återbetala detta jämte en årlig ränta om sex procent från betalningsdagen till dagen för återbetalningen. Genom förordning av statsrådet kan bestämmas att återbetalning eller ränta inte erläggs om den är mindre än ett föreskrivet belopp.

23 §

Kvittning

Om den myndighet som skall återbetala medel till den betalningsskyldige för verkställighet innehar någon annan fordran på honom eller henne, kan det belopp som skall återbetalas jämte ränta kvittas som betalning för denna fordran. Den betalningsskyldige skall upplysas om kvittningen.

3 kap.

Förvandlingsstraff

24 §

Inledande av ett förvandlingsstraffförfarande

Den betalningsskyldige skall stämmas in till en rättegång för bestämmande av förvandlingsstraff, om verkställbara böter som kan förvandlas till fängelse inte kan drivas in hos honom eller henne till fullt belopp och skäl att fortsätta indrivningen av påföljden i fråga inte yppar sig.

Stämning får inte verkställas om den betalningsskyldige fullgör sin värnplikt, deltar i reservens repetitionsövningar eller fullgör vapen-

fri tjänst eller civiltjänst eller om han eller hon har beviljats skuldsanering enligt lagen om skuldsanering för privatpersoner (57/1993).

25 §

Stämning till en rättegång för bestämmande av förvandlingsstraff

En tjänsteman som nämns i 1 eller 6 § lagen om stämningsmän (505/1986) skall genom stämning kalla in den betalningsskyldige till en rättegång för bestämmande av förvandlingsstraff.

I stämningen kallas den betalningsskyldige att infinna sig vid domstol för att bemöta allmänna åklagarens yrkande om bestämmande av förvandlingsstraff och meddelas tid och plats för behandlingen. Den som stäms in skall i samband med stämningen upplysas om att saken kan avgöras trots hans eller hennes utevaro och att han eller hon kan tillställa domstolen sitt skriftliga bemötande före ärendets behandling.

Den betalningsskyldige skall över stämningen ges ett stämningsbevis på en blankett som uppgjorts enligt ett fastställt formulär. Stämningsbeviset skall innehålla uppgifter även om de obetalda böterna.

26 §

Utsättande av dag för behandlingen

Dagen för behandlingen av ärendet skall sättas ut så att den betalningsskyldige före rättegången har minst en månad på sig att betala de böter som kan förvandlas till fängelse.

Om den betalningsskyldige redan har stämts in till en rättegång för bestämmande av förvandlingsstraff, kan han eller hon stämmas in till samma rättegång på grund av andra böter också med en kortare tid än den som nämns i 1 mom. Också utan stämning kan ett yrkande på bestämmande av förvandlingsstraff riktas mot en betalningsskyldig som är närvarande vid en rättegång.

27 §

Tillfälle att erlägga betalning

Den betalningsskyldige skall när han eller hon stäms in till en rättegång för bestämmande av förvandlingsstraff upplysas om möjligheten att betala de böter för vilka han eller hon stäms in. Den betalningsskyldige skall med giroblankett eller på något annat motsvarande sätt lämnas de uppgifter som behövs för betalning av böterna och för styrande av betalningen på ett riktigt sätt, så som närmare bestäms genom förordning av statsrådet. Uppgifterna skall lämnas även i det fall att det finns ett lagbestämt hinder för stämningen.

28 §

Avstående från yrkande på förvandlingsstraff

Allmänna åklagaren får avstå från att yrka att förvandlingsstraff skall bestämmas i stället för obetalda böter, om

1) det brott som föranlett böterna, med hänsyn till brottets menlighet, skall anses vara ringa bedömt som en helhet och för brottet inte har föreskrivits strängare straff än böter,

2) det brott som föranlett böterna har begåtts innan gärningsmannen hade fyllt 18 år och för brottet inte har föreskrivits strängare straff än böter eller fängelse i högst sex månader, eller

3) förvandlingsstraffet skall anses oskäligt eller oändamålsenligt med hänsyn till den betalningsskyldiges personliga förhållanden, de övriga följder som brottet medfört för honom eller henne, social- och hälsovårdsåtgärder eller andra omständigheter,

och ett viktigt allmänt intresse inte kräver något annat.

Allmänna åklagaren kan på de grunder som nämns i 2 a kap. 7 § strafflagen eller i 26 § lagen om verkställighet av beslut beträffande vårdnad om barn och umgängesrätt (619/1996) avstå från att yrka att förvandlingsstraff skall bestämmas i stället för ett obetalt vite, om inte ett viktigt allmänt intresse kräver något annat.

Om allmänna åklagaren har beslutat att avstå från att yrka förvandlingsstraff får denne återkalla sitt beslut endast om det av ny utredning i saken framgår att beslutet har byggt på väsentligt ofullständiga eller oriktiga uppgifter.

Högre åklagare har rätt att ta upp saken till ny prövning enligt vad som bestäms särskilt.

29 §

Regionalt behörig domstol och dess sammansättning

Ett ärende som gäller bestämmande av förvandlingsstraff behandlas av tingsrätten på den ort där den betalningsskyldige är bosatt eller påträffas.

I ett ärende som gäller bestämmande av förvandlingsstraff är tingsrätten domför även med ordföranden ensam.

30 §

Behandlingen av ett ärende vid domstol

Ett ärende som gäller bestämmande av förvandlingsstraff behandlas i den ordning som gäller för rättegång i brottmål, om inte något annat föreskrivs nedan.

Yrkande på förvandlingsstraff framställs av allmänna åklagaren. Målsägande i det brottmål som föranledde att böter dömdes ut är inte målsägande i den rättegång som gäller bestämmande av förvandlingsstraff. Genom förordning av statsrådet bestäms närmare om hur de uppgifter som behövs för bestämmande av förvandlingsstraff skall sändas till åklagaren och från åklagaren vidare till tingsrätten.

Den betalningsskyldige skall infinna sig till domstolsbehandlingen om han eller hon önskar bli hörd. Om den betalningsskyldige uteblir utan att ha meddelat laga hinder, kan saken avgöras trots hans eller hennes utevaro. Den betalningsskyldige kan före behandlingen av ärendet lämna ett skriftligt bemötande till domstolens kansli.

31 §

Uppskov med domstolsbehandlingen

Domstolen kan skjuta upp behandlingen av ett ärende som gäller bestämmande av förvandlingsstraff för att ge den betalningsskyldige tillfälle att betala de böter som enligt yrkandet skall förvandlas till fängelse. Behandlingen av ärendet kan skjutas upp också för att betalningssituationen skall kunna utredas.

Då behandlingen skjuts upp för att den betalningsskyldige skall ges tillfälle att betala böterna skall domstolen meddela den betalningsskyldige en ny tidpunkt för behandlingen och påföljderna vid utevaro. Ett meddelande behöver inte lämnas till en betalningsskyldig som uteblivit från behandlingen om ärendet skjuts upp för att betalningssituationen skall kunna utredas.

32 §

Domstolens avgörande

Tingsrättens avgörande i ett ärende som gäller bestämmande av förvandlingsstraff är ett beslut som skall innehålla också behövliga uppgifter om behandlingen, parterna, yrkandena, bemötandena, bevisningen och domstolens åtgärder. I beslutet kan en redogörelse för de böter som skall förvandlas ersättas med en förteckning.

Domstolen skall meddela sitt avgörande beträffande bestämmande av förvandlingsstraff till Rättsregistercentralen så som närmare bestäms genom förordning av statsrådet.

33 §

Rättelse av domstolens avgörande

Utöver vad som bestäms i 11 kap. 9 § lagen om rättegång i brottmål (689/1997) skall den tingsrätt som bestämt ett förvandlingsstraff på anmälan av allmänna åklagaren eller Rättsregistercentralen rätta beslutet så att det motsvarar det obetalda beloppet, om det efter att beslutet avkunnades framgår att den betalningsskyldige innan beslutet avkunnades har betalat en del av

de böter som förvandlats till fängelse. Om fullföljdsdomstolen redan har avgjort ärendet om bestämmande av förvandlingsstraff skall den rätta beslutet.

34 §

Domstolsavgörandets inverkan på indrivningen

Efter att ett förvandlingsstraff bestämts får indrivning genom utsökning av de böter som förvandlats till fängelse inte fortsätta. Om förvandlingsstraff inte har bestämts fortsätter indrivningen.

35 §

Betalning av böter som förvandlats till fängelse

Ett förvandlingsstraff förfaller om den som dömts till förvandlingsstraff innan han eller hon börjar avtjäna straffet betalar hela det obetalda beloppet av de böter som förvandlats till fängelse. Om flera förvandlingsstraff skall verkställas, har den dömda rätt att betala sina böter till fullt belopp också i fråga om ett av förvandlingsstraffen, varvid detta förvandlingsstraff förfaller.

36 §

Inledande av verkställigheten av ett förvandlingsstraff

När ett avgörande som gäller bestämmande av förvandlingsstraff har vunnit laga kraft eller kan verkställas som en lagakraftvunnen dom, skall Rättsregistercentralen ansöka om verkställighet av förvandlingsstraffet hos utmätningsmannen på den ort där den som dömts till straffet bor eller vistas. Utmätningssmannen skall se till att den dömda förpassas till en straffanstalt.

I fråga om efterlysning samt återkallande och rättelse av efterlysning gäller i tillämpliga delar vad som bestäms i 19 och 20 §.

37 §

Uppskov med verkställigheten av ett förvandlingsstraff

Utmätningssmannen skall före verkställigheten fråga den som dömts till förvandlingsstraff om han fullgör sin värnplikt, deltar i reservens repetitionsövningar eller fullgör vapenfri tjänst eller civiltjänst, om han eller hon har beviljats skuldsanering enligt lagen om skuldsanering för privatpersoner, om han eller hon genomgår vård eller är intagen i en sådan anstalt som avses i 2 kap. 1 e § lagen om verkställighet av straff (39/1889) eller under de senaste tre månaderna har varit i en sådan anstalt.

Den dömda skall upplysas om möjligheten att av utmätningsmannen på begäran få uppskov på grund av sådan i 1 mom. nämnd anstaltsvistelse som redan avslutats. Om den som påträffats på basis av en efterlysning uppger att han eller hon begär uppskov, skall polismannen utan dröjsmål ta kontakt med utmätningsmannen.

I fråga om uppskov med verkställigheten av ett förvandlingsstraff i övriga fall bestäms särskilt.

4 kap.

Förverkandepåföljd

38 §

Verkställighet av en förverkandepåföljd

När ett avgörande genom vilket egendom dömts förverkad till staten har blivit verkställbart, skall egendomen i enlighet med ett förordnande av behörig statlig myndighet tas i statens bruk, säljas eller förstöras (*verkställighetsåtgärd*). Polisnrättningen i häradet sköter verkställigheten av förverkandepåföljden. Över det omhändertagande av egendom som sker för verkställigheten skall ett protokoll upprättas med iakttagande i tillämpliga delar av 4 kap. 9 § tvångsmedelslagen (450/1987).

På verkställighet av en förverkandepåföljd som avser ett penningbelopp tillämpas bestäm-

melserna i 2 kap. om verkställighet av en fordran, till den del det belopp som dömts förverkat inte innehas av polismyndigheten och något annat inte bestäms i detta kapitel.

I fråga om verkställighet av en förverkandepåföljd som bestämts i ett tullbrottmål gäller dessutom vad som bestäms särskilt.

39 §

Brådskanie åtgärder

Om den egendom som döms förverkad är lätt förskämbär, snabbt sjunker i värde eller föranleder avsevärda skötselkostnader eller om det av andra motsvarande orsaker behövs brådskanie åtgärder, kan det förordnas om verkställighetsåtgärden fastän avgörandet om förverkandepåföljden inte är verkställbart.

40 §

Inverkan av ett senare avgörande på verkställigheten av en förverkandepåföljd

När ett icke lagakraftvunnet avgörande om förverkande av egendom eller ett penningbelopp till staten har verkställts, återgår inte verkställigheten på grund av ett senare avgörande innan detta vunnit laga kraft.

41 §

Ansökan om verkställighet av en förverkandepåföljd

Rättsregistercentralen skall ansöka om verkställighet av en förverkandepåföljd, så som närmare bestäms genom förordning av statsrådet, hos polisinrättningen i ett härad vilken innehar den förverkade egendomen eller inom vars verksamhetsområde egendomen annars finns.

42 §

Bestämmande över egendom som dömts förverkad

Inrikesministeriet bestämmer om de verkställighetsåtgärder som avser egendom som dömts förverkad. Ministeriet kan ge länsstyrelsen eller polisinrättningen i häradet eller, när det är fråga om egendom som dömts förverkad i ett tullbrottmål, Tullstyrelsen rätt att förordna om åtgärder.

Ett förordnande om verkställighetsåtgärder omfattar angivande av förutsättningarna för och förfarandet i fråga om nämnda åtgärder till den del något annat inte bestäms genom lag.

43 §

Värdering av egendom som dömts förverkad

Den egendom som dömts förverkad till staten skall värderas innan verkställighetsåtgärder vidtas, om avgörandet som gäller förverkande av egendomen inte har vunnit laga kraft eller om saken gäller tredje mans rätt, och om det inte i någotdera fallet har nåtts överenskommelse om egendomens värde mellan den behöriga myndigheten och egendomens ägare eller tredje man.

Närmare bestämmelser om värderingsförfarandet utfärdas genom förordning av statsrådet.

44 §

Inverkan på verkställigheten av att den som dömts till en förverkandepåföljd avlider

Efter det att den som dömts till en förverkandepåföljd avlidit skall verkställigheten avbrytas efter att staten omhändertagit egendomen. Verksställigheten skall fortsätta om inte den behöriga polisinrättningen i häradet inom fyra månader efter omhändertagandet tillställs ett intyg över att frågan huruvida verkställigheten skall förfalla har förts till tingsrätten för avgörande i enlighet med 8 kap. 15 § strafflagen eller om en ansökan om att verkställigheten skall förfalla har avslagits genom ett lagakraftvunnet avgörande.

Om den egendom som omhändertagits är sådan som anges i 39 § skall verkställigheten utan

hinder av 1 mom. fortsätta efter att egendomen värderats.

45 §

Förkastande av ett yrkande på en förverkande-påföljd

Om en domstol genom en lagakraftvunnen dom har förkastat ett yrkande på att egendom skall dömas förverkad, skall egendomen på begäran återställas till ägaren eller till den som annars har rätt till egendomen. Den som saken gäller har rätt att få ersättning för egendomen om det inte längre är möjligt att återställa den på grund av en verkställighetsåtgärd eller av någon annan orsak. Rättsregistercentralen fastställer på basis av en värdering enligt 43 § ersättningen på skriftlig ansökan och betalar ut den till den som saken gäller.

Den som är missnöjd med ett beslut om ersättning har rätt att föra talan vid tingsrätten på kärandens hemort eller vid Helsingfors tingsrätt. Talan skall vid äventyr av förlust av talan väckas inom sex månader efter att den ersättning som Rättsregistercentralen fastställt har betalats till den som saken gäller. Staten är svarande i målet och företräds av Rättsregistercentralen.

5 kap.

Bötesregister

46 §

Ändamålet med bötesregistret och behandlingen av registeruppgifterna

Rättsregistercentralen (*registeransvarig*) upprätthåller ett bötesregister som förs och används för verkställighet av ärenden som skall verkställas i den ordning som föreskrivs i denna lag.

Rätt att behandla uppgifter i bötesregistret har Rättsregistercentralens tjänstemän till den del det behövs för skötseln av tjänsteåliggandena.

På behandlingen av uppgifter i bötesregistret tillämpas personuppgiftslagen (523/1999) och i

fråga om utlämnande av uppgifter lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999), om inte något annat bestäms nedan.

47 §

Uppgifterna i bötesregistret

Bötesregistret innehåller följande uppgifter för handhavandet av verkställighetsuppdrag:

- 1) identifieringsuppgifter och kontaktinformation, inklusive personbeteckning, beträffande den person som är föremål för påföljden,
- 2) påföljdens art och belopp,
- 3) de verkställighetsåtgärder som vidtagits samt tidpunkten för dem,
- 4) de influtna beloppen,
- 5) hinder för verkställigheten,
- 6) övriga uppgifter som behövs för utförande av verkställighetsuppdrag.

Justitieministeriet utfärdar närmare föreskrifter om tekniken vid registrering av uppgifter.

48 §

Den registeransvariges rätt att få uppgifter

Den registeransvarige har för upprätthållandet av bötesregistret och skötseln av lagenliga verkställighetsuppdrag rätt att ur det centrala befolkningsregistret få uppgifter som gäller en fysisk persons namn, personbeteckning, adress och död samt andra motsvarande uppgifter som behövs för verkställigheten och har samband med att personen i fråga skall kunna påträffas samt motsvarande uppgifter om juridiska personer av de behöriga registermyndigheterna.

49 §

Ansaret för uppgifterna i bötesregistret

Rättsregistercentralen ansvarar för att de uppgifter som registrerats i bötesregistret är felfria och att användningen av registret är laglig. Den registeransvarige är skyldig att ersätta ekonomisk skada och annan skada som orsakats den registrerade eller någon annan av sådan behandling av uppgifter i bötesregistret som har sam-

band med oriktiga uppgifter eller som annars är lagstridig. Skadeståndslagen (412/1974) tillämpas så som föreskrivs i 47 § 2 mom. personuppgiftslagen.

50 §

Hemlighållande och utlämnande av uppgifter som ingår i bötesregistret

Uppgifterna i bötesregistret om brott och straffrättsliga påföljder skall hållas hemliga. Vid behandlingen av nämnda uppgifter skall den registeransvarige iaktta särskild omsorg samt säkerställa en tillräcklig teknisk och organisatorisk skyddsnivå för registret.

Rättsregistercentralen får utan hinder av sekretessen på begäran lämna ut uppgifter till dem vilkas rätt att få nämnda uppgifter regleras särskilt genom lag. Uppgifter får inte lämnas ut efter att tre år förflutit från det att en lagakraftvunnen dom eller något annat slutligt myndighetsavgörande har avkunnats eller meddelats.

Rättsregistercentralen får dessutom till utskönnings-, polis- och fångvårdsmyndigheterna samt till stämningsberättigade tjänstemän enligt 25 § 1 mom. lämna ut sekretessbelagda uppgifter för skötseln av verkställighetsuppdrag enligt denna lag.

51 §

Förfarandet vid utlämnande av uppgifter ur bötesregistret

Uppgifter i bötesregistret lämnas ut i form av ett registerutdrag som innehåller alla de uppgifter som den som begärt uppgifterna har rätt att få. Uppgifterna kan lämnas ut även genom teknisk anslutning.

Om inga sådana uppgifter som avses i 1 mom. har registrerats beträffande den som begäran gäller, skall utdraget ur bötesregistret innehålla en upplysning om detta.

52 §

Utplåning av uppgifter ur bötesregistret

Uppgifterna i bötesregistret skall utplånas ett år efter att verkställigheten av den i denna lag avsedda påföljd som uppgifterna hänför sig till har slutförts.

Uppgifter som har samband med ett brott eller en straffrättslig påföljd skall dock bevaras tre år från den dag en lagakraftvunnen dom eller något annat slutligt myndighetsavgörande som utgör grund för uppgifterna har avkunnats eller meddelats.

6 kap.

Särskilda bestämmelser

53 §

Domstolsförfarandet vid självindrivning

Om en statlig myndighet övertar skötseln av indrivningen i fråga om ett skadestånd eller en ersättning för rättegångskostnader som tilldöms myndigheten, skall detta på behörigt sätt innan rättegången avslutas anmälas till den domstol som i första instans behandlar brottmålet. Om ersättningsyrkandet förkastas i en lägre domstol kan anmälan göras till fullföljdsdomstolen. Anmälan kan inte göras senare.

Domstolen skall vid behov ta reda på huruvida den myndighet som för statens talan i rättegången driver in ersättningen själv och i sitt avgörande nämna den anmälan om självindrivning som gjorts till domstolen.

54 §

Närmare bestämmelser

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om myndigheternas ömsesidiga anmälningsplikt och utredning av ärenden samt diarieföring av och anmälan om verkställighetsåtgärder.

Justitieministeriet fastställer formulären för de blanketter som behövs vid verkställigheten.

7 kap.

Ikraftträdelsebestämmelser

55 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

Genom denna lag upphävs lagen den 20 juni 1963 om verkställighet av bötesstraff (318/1963) och förordningen den 23 maj 1969 om verkställighet av bötesstraff (321/1969) jämte ändringar samt 6 kap. 1—10, 10 a och 11—13 § samt 14 § 1 mom. lagen den 19 december 1889 om verkställighet av straff (39/1889), sådana de lyder, 6 kap. 1 § i lagarna 595/1977 och 744/1995, 2 och 3 § i nämnda lag 595/1977 och i lag 972/2001, 4—7 samt 9, 10 och 11 § i nämnda lag 595/1977, 8 § i sistnämnda lag och i lag 651/1986, 10 a § i lag 555/1999, 12 § i lag 1076/1979 och i nämnda lag 555/1999 samt 13 § och 14 § 1 mom. i nämnda lag 651/1986.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

56 §

Övergångsbestämmelser

Denna lag tillämpas med nedan angivna undantag även på verkställighet av sådana påföljder som har blivit verkställbara innan lagen har trätt i kraft.

För böter som har blivit verkställbara innan denna lag har trätt i kraft får en sådan bostad som avses i 9 § 1 mom. lagen om verkställighet av bötesstraff inte utmätas.

En sådan begäran om betalningstid som blivit anhängig innan denna lag träder i kraft behandlas av den myndighet som mottagit begäran, om myndigheten enligt de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet är behörig att avgöra ett ärende som gäller betalningstid.

Ärenden som gäller verkställighet av förverkandepåföljder som avser egendom eller penningbelopp som innehas av polisen upphör att vara anhängiga hos utskökningsmyndigheterna när denna lag träder i kraft. Om den egendom som dömts förverkad då innehas av utmätningsmannen, skall denne slutföra verkställigheten enligt de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

Lag

om ändring av 9 kap. strafflagen

I enlighet med riksdagens beslut

fogas till 9 kap. strafflagen av den 19 december 1889 (39/1889), sådant det lyder jämte ändringar, en ny 10 § som följer:

9 kap.

Förvandlingsstraff får inte bestämmas i stället för samfundsbot.

Om straffansvar för juridiska personer

10 §

Verkställighet av samfundsbot

Samfundsbot verkställs i den ordning som föreskrivs i lagen om verkställighet av böter (/).

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om ändring av 26 § lagen om verkställighet av beslut beträffande vårdnad om barn och umgängesrätt

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 16 augusti 1996 om verkställighet av beslut beträffande vårdnad om barn och umgängesrätt (619/1996) 26 § som följer:

26 §

Indrivning av vite och bestämmande av förvandlingsstraff

Vite som har dömts ut med stöd av denna lag indrivs och den bötfällde instäms till rättegång för bestämmande av förvandlingsstraff i den ordning som föreskrivs i lagen om verkställig-

het av böter (/). För vite får förvandlingsstraff dock inte bestämmas, om inte särskilt vägande skäl kräver det. Om förvandlingsstraff inte har bestämts, fortsätter indrivningen i utskönningsväg av de viten som varit föremål för förvandling.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om ändring av 19 § brottsskadelagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i brottsskadelagen av den 21 december 1973 (935/1973) 19 § 2 och 3 mom., dessa lagrum sådana de lyder, 2 mom. i lag 1110/1990 och 3 mom. i lag 133/1987, som följer:

19 §

En fordran som grundar sig på statens regressrätt indrivs i den ordning som föreskrivs i lagen om verkställighet av böter (/). Indrivning får inte ske förrän det domstolsbeslut genom vilket den för skadan ansvarige har förpliktats att betala ersättning har vunnit laga kraft. I fråga om beviljande av befrielse eller lättnad från skyldig-

het att betala ersättning som staten har rätt till enligt denna paragraf gäller dessutom vad som föreskrivs i lagen om avgiftsbefrielse (529/1980).

Rättsregistercentralen företräder staten i ärenden som gäller utövande av statens regressrätt.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om ändring av 17 § lagen om fastighetsförmedlingsrörelser och rörelser för förmedling av hyreslägenheter och hyreslokaler

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 15 december 2000 om fastighetsförmedlingsrörelser och rörelser för förmedling av hyreslägenheter och hyreslokaler (1075/2000) 17 § 3 mom. som följer:

17 §

Tillsyn och tillsynsmyndighetens rätt att få uppgifter

ter (/) få de uppgifter som är nödvändiga för att en ansvarig föreståndares tillförlitlighet skall kunna utredas. I fråga om rätten att få uppgifter ur straffregistret bestäms särskilt.

Länsstyrelsen har rätt att ur det bötesregister som avses i 46 § lagen om verkställighet av bö-

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om ändring av 13 § lagen om tillståndsplikt för indrivningsverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 22 april 1999 om tillståndsplikt för indrivningsverksamhet (517/1999) 13 § 1 mom. som följer:

13 §

Tillsynsmyndighetens rätt till information

Länsstyrelsen i Södra Finlands län har rätt att få sådana uppgifter ur straffregistret och ur det i 46 § lagen om verkställighet av böter (/) nämnda bötesregistret som är nödvändiga för över-

vakningen och för behandlingen av ärenden som gäller beviljande och återkallande av koncession.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om ändring av 6 § lagen om den ordning i vilken borgenärer skall få betalning

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 30 december 1992 om den ordning i vilken borgenärer skall få betalning (1578/1992) 6 § 1 mom. 2 punkten som följer:

6 §

Efterställda fordringar

Sist skall betalning erläggas för

2) överlastavgift, konkurrensbrottsavgift, penningssumma som dömts förverkad samt annan jämförbar offentligrättslig betalningspåföljd som utdömts eller påförts på grund av ett brott eller ett lagstridigt förfarande, dock inte

böter som bestämts som dagsböter enligt 2 a kap. 3 § 1 mom. strafflagen (39/1889) eller vite, samt en förhöjning av skatt eller avgift på grund av brott mot bestämmelserna om skatt- eller försäkringsskyldighet eller mot andra motsvarande bestämmelser,

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 31 maj 2002